

EUROPOS SUSITARIMAS DEL ASMENU, DALYVAUJANCIU EUROPOS ŽMOGAUS TEISIU TEISMO PROCESU

1996 metų kovo 5 diena, Strasburas

Europos Tarybos valstybes nares, šio Susitarimo signatares,

atsižvelgdamos I Žmogaus teisiu ir pagrindiniu laisviu apsaugos konvencija, pasirašyta 1950 metu lapkricio 4 diena Romoje (toliau – Konvencija),

atsižvelgdamos I Europos susitarima del asmenu, dalyvaujanciu Europos žmogaus teisiu komisijos ir Europos žmogaus teisiu teismo procese, pasirašyta 1969 metu gegužes 6 diena Londone,

atsižvelgdamos I Konvencijos protokola Nr. 11, kuriuo pertvarkomas Konvencijoje nustatytas kontroles mechanizmas ir kuris pasirašytas 1994 metu gegužes 11 diena Strabure (toliau – Konvencijos protokolas Nr. 11), kuriuo Isteigiamas nuolatinis Europos žmogaus teisiu teismas (toliau – Teismas), pakeiciantis Europos žmogaus teisiu komisija ir Europos žmogaus teisiu teisma,

manydamos, kad, atsižvelgiant I šiuos pokycius, Konvencijos tikslai bus geriau pasiekti nauju susitarimu – Europos susitarimu del asmenu, dalyvaujanciu Europos žmogaus teisiu teismo procese (toliau – šis Susitarimas), Teismo procese dalyvaujantiems asmenims suteiktus tam tikrus imunitetus ir galimybes,

s u s i t a r e:

1 straipsnis

1. Šis Susitarimas taikomas:

- a) visiems asmenims, kurie Teismo procese dalyvauja kaip šalys, ju atstovai ir patarejai;
- b) Teismo šaukiamiems liudytojams ir ekspertams, taip pat kitiems asmenims, Teismo pirmininko pakviestiems dalyvauti procese.

2. Šiame Susitarime „Teismas“ – tai komitetai, kolegijos, Didžiosios kolegijos teiseju komisija, Didžioji kolegija ir teisejai. Savoka „dalyvauti procese“ apima visus susižinojimo budus, susijusius su peticijos prieš valstybe, Konvencijos Šall, pateikimu.

3. Jeigu Ministru Komitetui vykdant savo funkcijas, numatytas Konvencijos 46 straipsnio 2 dalyje, kuris nors šio straipsnio 1 dalyje paminetas asmuo yra šaukiamas atvykti arba prašomas pateikti Ministru Komitetui rašytinl pareiškima, jam taip pat yra taikomos šio Susitarimo nuostatos.

2 straipsnis

1. Šio Susitarimo 1 straipsnio 1 dalyje išvardyti asmenys del Teismui ar anksčiau padarytu žodiniu ar rašytiniu pareiškimu, taip pat pateiktu dokumentu ar kitu parodymu turi teisminl imuniteta.

2. Šis imunitetas nera taikomas, kai tokie Teismui skirti pareiškimai, dokumentai ar parodymai pateikiami ne Teisme.

3 straipsnis

1. Susitarianciosios Šalys gerbia šio Susitarimo 1 straipsnio 1 dalyje išvardytu asmenu teise laisvai susirašineti su Teismu.

2. Kalinami asmenys šia teise naudojami taip:

- a) ju korespondencija siunciama ir jiems pristatoma pernelyg ilgai nevilkinant ir nepakeitus jos turinio;
- b) tokiems asmenims už tinkamais budais I Teisma nusiustus pranešimus netaikomos jokios drausmines nuobaudos;
- c) tokie asmenys turi teise susirašineti ir, nedalyvaujant kitiems asmenims, tartis su savo advokatu, galinciu jiems atstovauti teismuose tos valstybes, kurioje jie yra kalinami ir prieš kuria Teismui buvo pateikta peticija ar jos pagrindu pradetos proceduros.

3. Taikant šio straipsnio 1 ir 2 dalis valstybes institucija negali kištis, nebent tai yra numatyta Istatyme ir yra butina demokratineje visuomeneje užtikrinant nacionalinį sauguma, išaiškinant nusikaltima ar del jo vykdamt baudžiamąjį persekiojima arba užtikrinant sveikatos apsauga.

4 straipsnis

1. a) Susitarianciosios Šalys Isipareigoja netrukdyti šio Susitarimo 1 straipsnio 1 dalyje nurodytiems asmenims laisvai judeti ir keliauti vykstant I Teismo posedžius ir grlžtant iš ju.

b) Tokiu asmenu judejimo ir keliavimo laisve neribojama kitais pagrindais, nei numatytieji Istatyme ir butini demokratineje visuomeneje nacionaliniam ar visuomenes saugumui užtikrinti, viešajai tvarkai palaikyti, nusikaltimu prevencijai, visuomenes sveikatos ir morales apsaugai arba kitu asmenu teisiu ir laisviu apsaugai.

2. a) Del iki keliones padarytu veiku arba priimtu apkaltinamuju nuosprendžiu valstybeje, per kuria tokie asmenys vyksta arba kurioje vyksta teismo procesas, jie negali buti persekiojami ar Ikalinami, taip pat ju asmens laisve negali buti ribojama kitais budais.

b) Bet kuri Susitariancioji Šalis pasirašydama, ratifikuodama, priimdama ar patvirtindama šI Susitarima gali pareikšti, kad šios dalies nuostatos jos pilieciams nebus taikomos. Tokio pareiškimo gali buti atsisakyta bet kuriuo metu, nusiuntus Europos Tarybos Generaliniam Sekretoriui pranešima apie tai.

3. Susitarianciosios Šalys Isipareigoja bet kuriam iš tokiu asmenu leisti grlžti I valstybes, iš kurios jis išvyko, teritorija.

4. Šio straipsnio 1 ir 2 daliu nuostatos netaikomos, jeigu nuo tos dienos, kai suinteresuotam asmeniui nebereikejo dalyvauti Teisme, praejus iš eiles penkiolikai dienu, jis turejo galimybe grlžti I valstybe, iš kurios išvyko.

5. Jei esama koku nors prieštaravimu tarp Susitarianciosios Šalies Isipareigojimu, kylanciu iš šio straipsnio 2 dalies, ir Isipareigojimu, kylanciu iš Europos Tarybos konvenciju, ekstradicijos sutarciu arba kitu savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose sutarciu su kitomis Susitarianciosiomis Šalimis, taikomos šio straipsnio 2 dalies nuostatos.

5 straipsnis

1. Imunitetai ir galimybes šio Susitarimo 1 straipsnio 1 dalyje nurodytiems asmenims suteikiami tik siekiant jiems užtikrinti žodžio laisve ir nepriklausomuma, reikalingus, kad Teisme jie galetu vykdyti savo funkcijas, atlikti užduotis ar pareigas arba Igyvendinti kitas teises.

2. a) Tiktai Teismas yra kompetentingas visiškai ar iš dalies panaikinti imuniteta, kaip numatyta pagal šio Susitarimo 2 straipsnio 1 dall. Teismas ne tik turi teise, bet ir privalo panaikinti imuniteta kiekvienu atveju, kai mano, kad jis trukdo vykdyti teisinguma ir kad del tokio visiško ar dalinio panaikinimo nebus pakenkta šio straipsnio 1 dalyje numatytam tikslui.

b) Panaikinti imuniteta Teismas gali *ex officio* arba bet kurios Susitarianciosios Šalies ar kito suinteresuoto asmens prašymu.

c) Sprendimai dėl imuniteto panaikinimo ar nesutikimo jį panaikinti turi būti motyvuoti.

3. Jeigu Susitariancioji Šalis patvirtina, kad imuniteto, numatyto šio Susitarimo 2 straipsnio 1 dalyje, panaikinimas teismo procesui yra būtinas persekiojant už nusikaltimus, kuriais kesinamasi I nacionalinį saugumą, Teismas panaikina imuniteta ta apimtimi, kuri yra nurodyta patvirtinime.

4. Paaiškejus kokiam nors faktui, kuris dėl savo pobūdžio gali tureti lemiamą įtaką ir kuris priimant sprendimą atsisakyti panaikinti imuniteta prašytojui buvo nežinomas, tas prašytojas Teismui gali paduoti naują prašymą.

6 straipsnis

Jokios šio Susitarimo nuostatos negali būti laikomos ribojančiomis ar suvaržančiomis kokius nors Susitarianciuju Šaliu išpareigojimus, priimtus pagal Konvenciją ar jos protokolus.

7 straipsnis

1. Šis Susitarimas yra teikiamas pasirašyti Europos Tarybos valstybėms narėms, kurios savo sutikimą laikyti jį išpareigojančiu gali išreikšti taip:

- a) pasirašydamos be velesnio ratifikavimo, priemimo ar patvirtinimo sąlygos; arba
- b) pasirašydamos su velesnio ratifikavimo, priemimo ar patvirtinimo sąlyga, o po to ratifikuodamos, priimdamos ar patvirtindamos.

2. Ratifikavimo, priemimo arba patvirtinimo dokumentai deponuojami Europos Tarybos Generaliniam Sekretoriui.

8 straipsnis

1. Šis Susitarimas išgalioja pirmąją mėnesio dieną praėjus vienam mėnesiui nuo tos dienos, kai dešimt Europos Tarybos valstybių narių išreiškė savo sutikimą laikyti šio Susitarimo nuostatas išpareigojančiomis pagal 7 straipsnio nuostatas arba Konvencijos protokolo Nr. 11 išgaliojimo dieną priklausomai nuo to, kas įvyko vėliau.

2. Valstybėms narėms, kurios vėliau išreiškia savo sutikimą laikyti jį išpareigojančiu, šis Susitarimas išgalioja pirmąją mėnesio dieną praėjus vienam mėnesiui nuo pasirašymo ar nuo ratifikavimo, priemimo ar patvirtinimo dokumentu deponavimo dienos.

9 straipsnis

1. Kiekviena Susitariancioji Šalis deponuodama savo ratifikavimo, priemimo ar patvirtinimo dokumentus ar bet kuriuo metu vėliau gali Europos Tarybos Generaliniam Sekretoriui adresuotu pareiškimu pranešti, kad šio Susitarimo galiojimas išplečiamas pareiškime nurodytai bet kuriai teritorijai ar teritorijoms, už kurių tarptautinius santykius ji atsako arba kurių vardu ji yra išgaliojama išpareigoti.

2. Šis Susitarimas išgalioja pagal 1 dalį padarytame pareiškime nurodytai bet kuriai teritorijai ar teritorijoms pirmąją mėnesio dieną praėjus vienam mėnesiui nuo tos dienos, kai Generalinis Sekretorius gavo pareiškimą.

3. Kiekvienas pareiškimas, padarytas pagal šio straipsnio 1 dalį, jame nurodytos teritorijos atžvilgiu gali būti atšauktas pagal šio Susitarimo 10 straipsnyje išdestytą denonsavimo procedurą.

10 straipsnis

1. Šis Susitarimas galioja neribota laika.
2. Kiekviena Susitariančioji Šalis tiek, kiek tai yra su ja susiję, gali denonsuoti šl Susitarima pranešdama apie tai Europos Tarybos Generaliniam Sekretoriui.
3. Toks denonsavimas lsigalioja praejus šešiams menesiams nuo tos dienos, kai Generalinis Sekretorius gavo tokl pranešima. Toks denonsavimas neatleidžia atitinkamu Susitariančiuju Šaliu nuo jokio ju lsipareigojimo, kuris pagal šl Susitarima galejo kilti 1 straipsnio 1 dalyje minimu asmenu atžvilgiu.

11 straipsnis

Europos Tarybos Generalinis Sekretorius visoms Europos Tarybos valstybems narems praneša apie:

- a) kiekviena pasirašyma;
- b) kiekviena ratifikavimo, priemimo arba patvirtinimo dokumento deponavima;
- c) kiekviena šio Susitarimo lsigaliojimo pagal 8 ir 9 straipsnius data;
- d) kiekviena kita akta, pranešima ar pareiškima, susijusi su šiuo Susitarimu.

Tai patvirtindami, toliau nurodyti tinkamai lgalioti asmenys pasiraše šl Susitarima.

Priimta 1996 metu kovo 5 diena Strasbure anglu ir prancuzu kalbomis, vienu egzemplioriumi, kuris deponuojamas Europos Tarybos archyvuose, abu tekstai yra autentiški. Europos Tarybos Generalinis Sekretorius siuncia patvirtintas kopijas kiekvienai Europos Tarybos valstybei narei.